

Fiscaal Juridische Actualiteiten

Informatiebulletin over de eigen woning en inkomensvoorzieningen

Nummer 264 – juni 2025

Inhoud

Fiscaal Juridische Signalen

- Geen koppeling hypotheekrenteaftrek aan eerste schijf inkomstenbelasting 1

Vraag van de maand

- Nederland heffingsbevoegd over lijfrente-uitkeringen aan inwoner van Filipijnen? 2

Wetgeving en beleid

- Wetsvoorstel tegenbewijsregeling box 3 aangenomen door Tweede Kamer 3

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

- Overzicht 4

Jurisprudentie

- Heffing over saldolijfrente vormt individuele en buitensporige last 5
 - Nederland mag gedeeltelijk heffen over pensioenuitkering Belg 6
 - Overzicht recente jurisprudentie 7
-

Fiscaal Juridische Signalen

Geen koppeling hypotheekrenteaftrek aan eerste schijf inkomstenbelasting

[Kamerbrief staatssecretaris van Financiën, 30 mei 2025 nr. 2025-0000102486](#)

Tijdens de behandeling van het Belastingplan 2025 in de Eerste Kamer heeft staatssecretaris Van Oostenbruggen toegezegd de mogelijkheden te onderzoeken om de maximale aftrek voor hypotheekrenteaftrek te koppelen aan de eerste schijf van box 1 van de inkomstenbelasting. Dit was naar aanleiding van een vraag van het Kamerlid Martens (GroenLinks-PvdA).

Tot 2024 waren er drie belastingtarieven, waarbij voor de eerste twee schijven hetzelfde basistarief van 36,97% gold voor een belastbaar inkomen tot en met € 75.518. Vanaf 2025 is dit basistarief gesplitst in twee afzonderlijke tarieven: 35,82% voor de eerste schijf (tot en met € 38.441) en 37,48% voor de tweede schijf (tussen € 38.441 en € 76.817). Het toptarief blijft 49,5% voor inkomens boven € 76.817. Deze splitsing is bedoeld om werkende middeninkomens te bevoordelen.

Belastingplichtigen met een eigen woning en een hypotheek die uitsluitend in de eerste schijf vallen, hebben minder fiscaal voordeel van de hypotheekrenteaftrek, maar betalen ook minder inkomstenbelasting door het verlaagde tarief in de eerste schijf. Het tarief in de tweede schijf is verhoogd, wat betekent dat hogere inkomens meer belasting betalen, maar ook meer voordeel hebben van de aftrekposten.

Sinds 2014 zijn de maximale aftrekpercentages voor bepaalde aftrekposten, waaronder hypotheekrenteaftrek, aangepast. Vanaf 2023 is het maximale aftrekpercentage gelijk aan het belastingpercentage van de tweede schijf. De staatssecretaris geeft aan dat dit systeem ongewijzigd blijft om onzekerheid op de woningmarkt te voorkomen. Bovendien brengt de koppeling van het maximale aftrektarief voor de hypotheekrenteaftrek aan de eerste schijf weer een wijziging binnen de keten Inkomensheffing van de Belastingdienst met zich mee. In verband met herstelwerkzaamheden voor box 3 ontbreekt het aan capaciteit om hier uitvoering aan te kunnen geven.

Vraag van de maand

Nederland heffingsbevoegd over lijfrente-uitkeringen aan inwoner van Filipijnen?

Vraag

Ik woon al een aantal jaren op de Filipijnen en ontvang sinds vorig jaar lijfrente-uitkeringen uit mijn nieuw regime lijfrenteverzekering van een Nederlandse verzekeraar. Over mijn lijfrente-uitkeringen heeft de verzekeraar loonheffing ingehouden. Bij mijn aangifte inkomstenbelasting heb ik verzocht om aftrek ter voorkoming van dubbele belasting voor het bedrag van de ontvangen lijfrente-uitkering. De inspecteur heeft niet aan dit verzoek voldaan. De inspecteur geeft aan dat Nederland mag heffen over de lijfrente-uitkeringen. Hoe zit dat?

Antwoord

Volgens de hoofdregel van [art. 18 lid 2 van het belastingverdrag Nederland-Filipijnen](#) komt de heffing over de lijfrente-uitkeringen toe aan de woonstaat. Maar de heffing komt toe aan de bronstaat (Nederland) als de lijfrente-uitkeringen ten laste van de winst van een onderneming in de bronstaat komen. De Hoge Raad heeft in een arrest ([ECLI:NL:HR:2024:215](#)) aangegeven hoe het begrip ‘ten laste van de winst’ moet worden uitgelegd. Volgens de Hoge Raad wordt de winst van een verzekeringsmaatschappij enerzijds bepaald door de ontvangen premies en de op haar beleggingen behaalde rendementen, en anderzijds door de uitkeringen die zij op grond van de aangegane verplichtingen is verschuldigd. De lijfrente-uitkering is daarom ten laste van de winst van de Nederlandse verzekeringsmaatschappij gekomen en belast in Nederland.

Belang voor de praktijk

De Belastingverdragen met Zuid-Korea en Thailand bevatten soortgelijke bepalingen als [art. 18 lid 2 van het verdrag Nederland-Filipijnen](#). In een eerdere en een recente uitspraak over een lijfrente-uitkering aan een inwoner van Thailand ([Rechtbank Zeeland-West-Brabant 19 juni 2013, ECLI:NL:RBZWB:2013:5593](#) en [Rechtbank Zeeland-West-Brabant 16 mei 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:3036](#)) heeft de rechter de betreffende verdragsbepaling op dezelfde wijze uitgelegd als in het arrest van de Hoge Raad. Dit betekent dat de uitleg van de Hoge Raad ook relevant is voor vergelijkbare situaties onder andere belastingverdragen.

Wetgeving en Beleid

Wetsvoorstel tegenbewijsregeling box 3 aangenomen door Tweede Kamer

[Voorstel Wet tegenbewijsregeling box 3](#)

Op 12 juni 2025 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Wet tegenbewijsregeling box 3 aangenomen. De wet voorziet in een tijdelijke oplossing tot de Wet werkelijk rendement box 3 in werking treedt.

Belastingplichtigen krijgen de mogelijkheid om hun werkelijk behaalde rendement aan te tonen via het 'formulier opgave werkelijk rendement'. Dit formulier komt begin juli 2025 beschikbaar. Als kan worden aangetoond dat de belasting over het werkelijk rendement lager is dan het rendement dat volgens de 'normale' box 3 heffing zou worden vastgesteld, krijgt de belastingplichtige dit meerdere terug.

Staatssecretaris Van Oostenbruggen heeft de Eerste Kamer in een [brief](#) gevraagd om het wetsvoorstel zo spoedig mogelijk te behandelen. Het is van belang dat de invulling van de tegenbewijsregeling voor het uitzetten van het formulier in de wet is vastgelegd. Dit biedt niet alleen zekerheid voor de belastingplichtigen, maar ook voor banken en verzekeraars, zodat zij weten welke vragen zij van belastingplichtigen kunnen verwachten over het verstrekken van gegevens.

Belang voor de praktijk

Een beroep op de tegenbewijsregeling is alleen zinvol bij een vermogen boven het heffingvrij vermogen zoals genoemd in art 5.5 Wet IB 2001 (€ 57.684 of € 115.368 bij partners, in 2025). Bij de berekening van het werkelijk rendement volgens de Wet tegenbewijsregeling kan geen rekening worden gehouden met het heffingvrij vermogen en wordt iedere euro rendement belast. Een beroep op de tegenbewijsregeling zal dan ook alleen slagen bij een vermogen dat ruim boven de grens van het heffingvrij vermogen ligt. Bij het maken van de vergelijking met de belastingheffing volgens de 'normale' box 3 heffing moet immers ook rekening worden gehouden met het rendement dat is behaald in het vermogen tot € 57.684 (of € 115.368).

Voor kapitaalverzekeringen in box 3 die vallen onder het overgangsrecht kan bij de bepaling van het werkelijk rendement rekening worden gehouden met de bezittingsvrijstelling van [art. 1 Overgangsrecht inkomstenbelasting onderdeel AN Invoeringswet Wet IB 2001](#). Dit betekent dat de vermogensaanwas voor de bepaling van het werkelijk rendement alleen wordt meegenomen voor zover deze is toe te rekenen aan de waarde boven € 123.428 (enkelvoudig). [In de Nota van Wijziging nr. 8 Wet tegenbewijsregeling](#) is in het voorgestelde artikel 5.32a lid 1 Wet IB 2001 een bepaling opgenomen op welke wijze bij toepassing van de tegenbewijsregeling rekening kan worden gehouden met de bezittingsvrijstelling.

Voorbeeld:

De belastingplichtige heeft op peildatum 1 januari 2023 een premievrije kapitaalverzekering met een waarde economisch verkeer (WEV) van € 200.000 en geen ander box 3-vermogen. Op 31 december 2023 bedraagt de WEV € 208.000. Voor de belastingplichtige geldt bij de forfaitaire berekening van het voordeel uit sparen en beleggen een heffingvrij vermogen van (afgerond) € 57.000.

Zonder tegenbewijsregeling:

Rekening houdend met de bezittingsvrijstelling van € 123.428, bedraagt de rendementsgrondslag (het box 3-vermogen voor aftrek van het heffingvrije vermogen) € 76.572. De grondslag sparen en beleggen (het box 3-vermogen na aftrek van het heffingvrije vermogen) is € 19.572. Het bij de belastingplichtige in aanmerking te nemen forfaitaire rendement is dan € 19.572 maal 6,17% (rendementspercentage 2023 voor overige bezittingen) = € 1.207.

Met toepassing Wet tegenbewijsregeling

Het werkelijk rendement bedraagt in dit geval € 8.000. Er wordt geen rekening gehouden met eventueel heffingvrij vermogen. Wel is een deel van het rendement vrijgesteld omdat hier de bezittingsvrijstelling van toepassing is. Op grond van het voorgestelde art 5.32a Wet IB 2001 wordt bepaald welk deel van het werkelijk rendement vrijgesteld is. Van het werkelijk rendement is $123.428/208.000 = 59\%$ vrijgesteld. Dit betekent dat het belast rendement dat moet worden opgegeven in box 3 $41\% \times € 8.000 = € 3.252$ bedraagt. Een beroep op de tegenbewijsregeling heeft voor deze belastingplichtige geen zin.

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

In deze rubriek maken wij melding van een aantal standpunten dat de Belastingdienst recent heeft gepubliceerd. Onze focus ligt daarbij vooral op de onderwerpen eigen woning, bank- en verzekeringsproducten en pensioen.

Overzicht

datum	kennisgroep	omschrijving	link	trefwoord(en)
12-6-2025	IB niet-winst	Herzien standpunt: Box 3 en geruisloze terugstorting te veel betaalde lijfrentepremies en/of -inleg	KG:202:2024:8	Lijfrente Geruisloze terugstorting Box 3
28-5-2025	Onroerende Zaken	aflossing op een annuïtaire lening waarbij voor een deel recht op overgangsrecht bestaat	KG:051:2025:5	Eigenwoningschuld Overgangsrecht Aflossen
27-5-2025	IB niet-winst	fiscaal partnerschap bij meerdere belastingplichtigen ingeschreven op één woonadres en minderjarig kind en zakelijke huur	KG:202:2025:8	Eigen woning Fiscaal partnerschap Meerrelatie
26-5-2025	IB niet-winst	Fiscaal partnerschap wanneer een bewoner de blooteigendom en de ander het recht van gebruik en bewoning van de woning heeft	KG:202:2025:7	Eigen woning Fiscaal partnerschap Zakelijke rechten
26-5-2025	Verzekeringsproduct en en Assurantie. Belasting.	Minimale uitkeringsduur bij omzetting van ingegane oudedagsverplichting in lijfrenterekening	KG:070:2022:3	Oudedagsverplichting ODV Omzetting Lijfrenterekening

Overzicht aangepast tot en met 23 juni 2025

Het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen (CAP) van de Belastingdienst heeft in de afgelopen periode geen standpunten of V&A-en gepubliceerd.

Jurisprudentie

Heffing over saldolijfrente vormt individuele en buitensporige last

De heffing over een saldolijfrente, waarbij de heffingsgrondslag bijna negenmaal zo hoog was als de genoten uitkeringen, vormt in dit geval een buitensporige last voor de belastingplichtige.

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 21 mei 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:3072](#)

Een man heeft in 1995 een saldolijfrenteverzekering gesloten. De uitkeringen vanaf 1 september 1995 tot en met 2008 zijn niet belast. Vanaf 2009 wordt belasting over de lijfrentetermijnen geheven, tot de verplichte afrekening op 31 december 2020. De waarde van de saldolijfrente is door de verzekeraar op 31 december 2020 vastgesteld volgens de hiervoor door de Belastingdienst voorgeschreven regels op een bedrag van € 608.091.

De man overlijdt in 2022. Hij heeft in de periode vanaf 1 januari 2021 tot aan zijn overlijden € 69.882 aan uitkeringen uit de saldolijfrenteverzekering genoten. De nabestaanden zijn het niet eens met de hoogte van de opgelegde aanslag over 2020 en stappen naar de rechter omdat zij van mening zijn dat er sprake is van een individuele en buitensporige last. De rechtbank stelt hen hierbij in het gelijk. Bij overlijden van de erflater is de saldolijfrenteaanspraak belast voor een bedrag van € 608.091, terwijl hij nog slechts € 69.882 aan uitkeringen had ontvangen. De heffingsgrondslag voor de afrekenverplichting is dus bijna negen keer hoger dan de genoten uitkeringen. Bovendien is door het overlijden de waarde van de aanspraak tot nihil gedaald. De rechtbank voorziet zelf in rechtsherstel door de aanslag te verminderen met € 538.209, bestaande uit het verschil tussen de afkoopwaarde (€ 608.091) en de na 1 januari 2021 werkelijk genoten uitkeringen (€ 69.882).

Belang voor de praktijk

In 2020 kregen bezitters van een zogenaamde 'zuivere saldolijfrente' te maken met een heffingsmoment over het dan aanwezige rentebestanddeel in hun verzekering. Dit rentebestanddeel werd vastgesteld aan de hand van de waarde in het economisch verkeer (WEV) van de verzekering op 31 december 2020. De Belastingdienst heeft bepaald dat deze WEV moest worden gebaseerd op de Netto Contante Waarde (NCW). Deze berekeningswijze kon er toe leiden dat de afrekenwaarde van de verzekering op 31 december 2020 veel hoger kon uitvallen dan de afkoopwaarde. Ondanks geluiden uit de praktijk hield de toenmalige staatssecretaris voet bij stuk omdat hij van mening was dat deze wijze van waardevaststelling past binnen de wettelijke systematiek.

De rechtbank oordeelt in dit geval dat voor deze belastingplichtige de belastingaanslag en de belastingrentebesikking in strijd zijn met [art. 1. van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens \(EVRM\)](#). Dit artikel beschermt het recht op ongestoord genot van eigendom en stelt dat belastingheffing niet buitensporig mag zijn. In dit geval is volgens de rechtbank proportionaliteit en redelijkheid van de belastingheffing in relatie tot de specifieke omstandigheden van de belastingplichtige ver te zoeken. In dat geval mag de rechtbank op grond van [art. 1 EP](#) zelf rechtsherstel bieden door een maatregel op te leggen die de buitensporige last opheft.

Nederland mag gedeeltelijk heffen over pensioenuitkering Belg

Nederland mag aan een inwoner van België betaalde pensioenuitkeringen slechts in de heffing betrekken voor het deel dat niet progressief in België wordt belast.

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 12 mei 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:2834](#)

Een man woont sinds 2007 in België en ontvangt een uitkering uit een pensioenfonds van € 36.245 (uitkering 1) en een uitkering van een levensverzekeraar van € 1.557 (uitkering 2) uit Nederland. Uitkering 2 wordt in België volledig niet progressief in de Belgische heffing betrokken. Uitkering 1 wordt voor 88/444^e deel progressief, en voor 356/444^e deel in België niet progressief in de heffing betrokken.

De inspecteur legt een aanslag inkomstenbelasting over het jaar 2019 op waarin hij beide uitkeringen volledig tot het belastbaar inkomen rekt.

De man is van mening dat uitkering 1 deels, en uitkering 2 niet in de Nederlandse heffing betrokken mag worden. Voor uitkering 2 voert hij aan dat de uitkering in het verleden niet gefacilieerd is opgebouwd, maar kan dit niet onderbouwen met stukken. Voor uitkering 1 voert hij aan dat de uitkering alleen in de Nederlandse heffing betrokken mag worden voor zover over deze uitkering in België minder dan 90% van het progressieve tarief wordt geheven. De inspecteur is echter van mening dat Nederland heffingsrecht heeft over het *totale* bedrag van de uitkering, omdat over dit bedrag per saldo minder dan 90% van het progressieve tarief wordt geheven in België. De rechtbank is het met de man eens dat uitkering 1 niet volledig in Nederland belast is. De uitkering mag alleen in Nederland belast worden voor het deel dat in België niet progressief wordt belast. Dit betekent dat deze uitkering alleen voor een bedrag van € 29.061 in de Nederlandse heffing betrokken mag worden. Uitkering 2 is wel volledig belast, omdat de man niet kan bewijzen dat fiscaal gefacilieerde opbouw niet heeft plaatsgevonden.

Belang voor de praktijk

Volgens [art. 18 lid 2 van het Belastingverdrag tussen Nederland en België](#) heeft Nederland in bepaalde gevallen het heffingsrecht over pensioenuitkeringen. Hiervoor moet cumulatief aan drie voorwaarden zijn voldaan:

- De opbouw van het pensioen in Nederland heeft met fiscale facilitering plaatsgevonden;
- Het totale brutobedrag van de pensioenuitkeringen bedraagt meer dan € 25.000 per jaar; en
- De pensioenuitkeringen zijn in België niet tegen het algemeen van toepassing zijnde progressieve belastingtarief belast, of het brutobedrag van dit inkomstenbestanddeel is voor minder dan 90 procent in de belastingheffing betrokken in België.

Dit artikel is een zogenaamde 'voor zover bepaling'. Dat houdt in dat Nederland mag heffen 'voor zover' wordt voldaan aan de cumulatieve voorwaarden. De rechtbank past deze 'voor zover bepaling' toe voor iedere voorwaarde afzonderlijk. Omdat in dit geval de uitkering deels progressief belast is in België, geldt de 'voor zover bepaling' voor dit deel niet en wordt de heffing hierover aan België toegewezen.

Overzicht recente jurisprudentie

Onderstaand geven wij een opsomming van recente interessante uitspraken die wij kort weergeven maar niet uitgebreid behandelen.

Toepassing verlaagd tarief overdrachtsbelasting

[Hof Den Haag 10 april 2025, ECLI:NL:GHDHA:2025:766](#)

Een man koopt een woning met de bedoeling deze woning als hoofdverblijf te gaan gebruiken. Niet lang daarna koopt hij een tweede woning omdat deze woning beter aansluit op de wensen en situatie van het gezin dan eerder gekochte woning. De man had de intentie om de (tweede) woning meer dan zes maanden als hoofdverblijf te gebruiken. Hij is de woning ook feitelijk als hoofdverblijf gaan gebruiken en er is geen sprake van misbruik of oneigenlijk gebruik. De rechter oordeelt dan ook dat het verlaagd tarief overdrachtsbelasting van toepassing is.

Garageboxen op 75 meter afstand vormen geen aanhorigheden bij woning

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant 19 mei 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:2999](#)

Een man bezit een eigen woning en is ook eigenaar van twee garages die op een loopafstand van ongeveer 75 meter van de woning liggen. In de aanslag inkomstenbelasting over 2021 zijn de garages tot de bezittingen in box 3 gerekend. De man is van mening dat de garages aanhorigheden bij de woning vormen en legt de zaak voor aan de rechter. De rechter beoordeelt de zaak aan de hand van de drie door de Hoge Raad opgestelde criteria: hoort de garage bij de woning, is de garage in gebruik bij de woning en is de garage dienstbaar aan de woning. De rechter stelt vast dat de man niet aannemelijk heeft gemaakt dat aan de genoemde criteria is voldaan en oordeelt dat de garages terecht in de box 3-grondslag zijn opgenomen.

Uitkering oude lijfrentepolis is belast in 2020

[Rechtbank Gelderland 26 mei 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:4034](#)

Een man krijgt in 2020 een bedrag van een verzekeraar als gevolg van expiratie van een Pre-Brede Herwaardering kapitaalverzekering met lijfrenteclausule. De oorspronkelijke expiratedatum van de lijfrente lag in 2013. De man stelt dat de lijfrente al in 2013 tot uitkering is gekomen en daarom in 2014 als periodieke uitkering in aanmerking genomen had moeten worden. De rechtbank oordeelt dat het weliswaar onduidelijk is op welk moment de expiratedatum is gewijzigd, maar dat het aan de man is om hierover duidelijkheid te verschaffen. Uit de gegevens van de verzekeraar blijkt een expiratedatum in 2020. Omdat de man niet aannemelijk heeft gemaakt dat dit onjuist is, verklaart de rechter het beroep ongegrond.

De keuzeverdeling fiscaal partnerschap en box 3 staat vast na onherroepelijke aanslag

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant 28 mei 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:3324](#)

Na het opleggen van de definitieve aanslag willen partners de onderlinge verhouding van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen wijzigen omdat dit beter uitkomt. De rechter oordeelt dat de onderlinge verhouding van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen niet kan worden gewijzigd nadat de aanslag onherroepelijk vast is komen te staan. Hetzelfde geldt voor de keuze om het hele jaar als fiscaal partner te worden aangemerkt.

Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten

De Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten wordt verzorgd door Nationale-Nederlanden Bank en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij.

Redactie

Gerda Lagarde – Margret Buitendijk – Ferd Beukers – Frits Turenhout – Ruben Stam

Wilt u opgenomen worden op de verzendlijst of wenst u de nieuwsbrief niet meer te ontvangen? Stuur dan een e-mail naar fja@nn.nl.

Voor eventuele onjuistheden aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.

© 2025 Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten - Nationale-Nederlanden